N.ro 14.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 16. *LUTEGO ROKU* 1798. *w PIĄTEK.*

OBWIESZCZENIE.

Względem Fabrykacyi i Sprzedaży Tabaki w Rollach; tudzież przepiſow, które Fabrykańci Tabaczni zachować maią: naoſtatek względem podwyżſzoney od Tabak i innych Artykułow Akcyzy.

Gdy na mocy Naywyższego Deklaracyinego Patentu pod dniem 25tym przeszłego mieſiąca i Roku, Adminiſtracya Tabaczna dotąd exyſtuiąca ſkaſſowaną, a wolność robienia Tabaki na nowo przywróconą zoſtała; że iednak dokładne oznaczenie terminu, od którego maią nſtać dotąd trwaiące ograniczenia, ieszcze zawieszone zoſtało, ieſt zatym wolą Jego K. Mości Pruſkiego Naſzego Nayłaſkawſzego Pana: aby podane były do powszechney wiadomości te śrzodki, przez które wierni J. K. Mci Poddani maią być zwróceni do użycia części tych Dobrodzieyſtw, iako w wyżey wzmiankowanym Patencie ſą dla nich zamierzone: oraz te przepisy i modyfikacye, które przy uzupełnieniu tychże śrzodkow ſą nieuchronnie potrzebne. Król Jmć ſtanowi więc:

§. I.

Ponieważ Fabrykacya i wolna ſprzedaż tytuniu w Rollach ma bezpośrzedni związek z pożytkiem plantacyi tabacznych. i pospolitey klaſſy ludzi; zaś takowa fabrykacya oddzielnie od wszyſtkich reſztuiących gatunkow może być prowadzoną, a przez iey dozwolenie handel ukradkowy dotąd praktykowany uſtanie; zaczym począwszy od 1go. Lutego Roku bieżącego, Fabrykacya i ſprzedaż Tabaki w Rollach znowu ma być wolnym ſposobem zyſku, a cena liści, które plantarze Tabaczni na Rynki publiczne celem ſprzedaży przywozić będą, ma być oznaczona przez wolną konkurrencyą.

§. II.

Na 14. dni przed oznaczonym dopiero terminem ſą obowiązani wszyscy robieniem Tabaki zatrudniający ſię, zapasy ſwoie, które od exyſtuiącey dotąd Adminiſtracyi odebrali, albo też podług danego im pozwolenia ſami ſobie one zakupili, winni ſą takowe zapasy wraz z zaświadczeniem wagowym in Crudo do Magazynow Królewſkich za odebraniem nadgrody od przędzenia, i złożeniem pewney osobney kwoty za Tytuń doſtawić, albo inaczey być pewnemi, że po upłynieniu tego terminu zniewoleni będą do zapłacenia liści Tabacznych podług ceny targowey, oraz do złożenia Podatku, który na przyszłość od Tabak Kraiowych płacić ſię ma: i w dalszym tegoż Obwieszczenia ciągu ieſt oznaczonym.

§. III.

Począwszy od 1. Lutego żaden Fabrykant Tabaczny, nie ma mocy wyprzędzonych liści Tabacznych ſprzedawać: na co Officyaliści, tak iak dotąd, baczność i uwagę ſwoią zwracać powinni.

§. IV.

Także aż do zupełnego uchylenia Monopoliow Tabacznych nie ma być wolno żadnemu przędzarzowi lub fabrykantowi, fabrykować tak nazwanego kręconego Tytuniu, toż ſię ma rozumieć o wszyſtkich gatunkach Tabak; w którym to celu ſklepy do kraiania liści Tytuniowych, tym czasowie, aż do momentu nieograniczoney fabrykacyi Tabak wolności, maią uſtać być czynnemi, lub gdzie nie ſą obięte, maią być oddane pod dozor publiczny.

§. V.

Pracuiący w Fabrykach Tabacznych maią pozyſkać do 1. Lutego to wszyſtko, co wyciąga potrzeba powrotu do dawnieyszych ich ſiedliſk.

§. VI.

Wszyſtkim Fabrykantom wolno ieſt ſprzedawać od 1. Lutego począwszy, liście ſurowe: żeby zaś ztąd nie wynikła ſtrata (przez nienależyte zrozumienie rzeczy) w ſprzedaży zapasow w Adminiſtracyi; zapasy takowe aż do zupełnego uſtania Monopoliow Tabacznych przez Officyaliſtow Akcyzowych i Tabacznych w dozór wzięte być maią.

§. VII.

Począwszy od 1. Lutego Roku bieżącego, każdemu, ktokolwiek w ogulności ma Prawo fabrykacyi, ieſt dozwolono, zacząć na nowo takową Tytuniu i Tabaki fabrykacyą: iednak pod wyraźnym warunkiem, iż ieſt obowiązanym aż do czasu zapowiedzenia zupełney wolności fabrykacyi, poddać ſię tym wszyſtkim Urządzeniom, które Kommiſſya przez N. K. Jmci do urealizowania tego obiektu wyznaczona, aż do momentu tego wydać i przepisać, oſądzi być za rzecz potrzebną.

§. VIII.

Zacząwszy od dnia ogłoszenia tego *Publicandum* naſtaie wybieranie nowych podatkow w celu pozyſkania indemnizacyi dla Skarbu Państwa, za ſtratę, która z uchyleniem Adminiſtracyi Tabaczney i uſtaniem przywiązanych do niey zyſkow wynika: Podatek ten zawierać ſię będzie częścią w podwyżſzoney opłacie wszelkich tak Kraiowych, iako i obcych ſurowych liści, częścią w niewielkim podwyżſzeniu wybieraney dotąd Akcyzy.

§. IX.

Co zaś do Tabaki, poſtanawia ſię ninieyszym wyrokiem, że na dal od wymienionych tu poniżey gatunkow, naſtępuiące podatki, (które rachuiąc w to dawne podług Taryffy oznaczone Taxy, wybieraią ſię) maią być ſkładane:

1.) Od funta przedniey Hiszpańſkiey Tabaki 1. Tal;— 2.) Tytuń w Rollach 6. d. 9. — 3.) Portorico w Rollach 4.— 4.) Od innych obcych fabrykowanych wszelkiego gatunku Tytuniow. 6.— 5.) Od obcych fabrykowanych Tabak. 6.— 6. Od liści Virginiyſkich 2.— 7. Od Węgierſkich i innych ordynaryinych obcych liści 8. den·— 8.) Od Wirginiyſkich Tytuniow 1.— 9.) Od Kraiowych liści Tytuniu za Cetnar 1. Taler— Od zielonych liści Tytuniu Kraiowego ſkładana będzie na przyszłość podwoyna kwota wybieranego teraz podatku.

§. X.

Co zaś do podwyższenia Akcyzy, ſtanowi N. K. Jmć ninieyszym wyrokiem, że takowa czterema fenikami od Talara wyżey opłacaną: a zatym zamiaſt zwykłey dotąd ceny 1. dobry grosz i 4. den: od Talara;— 1. dobry groſz i 8. den: od Tal: podług podwyższoney Taxy ma być wybieraną. Aby iednak takowe, lubo nie wielkiego znaczenia podwyżſzenie opłaty, zwłaszcza dla uboższey klaſſy ludu nie ſtało ſię uciążliwym, ſtanowi ſię:

1.) Że takowe podwyższenie nie prędzey ma naſtąpić, do poki akcyza opłacać ſię maiąca i dochody importowane wyżey nad 12. dobrych gr! wynoſić nie będą.

2.) Że Akcyza od żyta, Akcyza ſłodowa od robienia Piwa, nie mniey opłata od przesypki ſą od tego zupełnie wyięte.

3.) Że z drugiey ſtrony przepisane tu podwyżſzenie ma ſię rozciągać na wszyſtkie rodzaie Podatkow konsumpcyinych i impoſty, iakiegokolwiek bądź nazwiſka.

§. XI.

Co ſię zaś ściąga do Prawa fabrykowania Tytuniu i Tabaki; przypomina ſię tu ieszcze wyraźnie, że nikt tym rzemiosłem i ſposobem zarobku bawić ſię nie może kto dawniey tym lub owym ſposobem nie miał do tego Prawa i pozwolenia: i nie tylko takowy ściśle obowiązanym będzie przeſtrzegać przepisow ninieyszego Urządzenia, ale nad to N. K. Jmć w celu zachęcenia do pracy dawnych fabrykantow, kazał im ninieyszym wyrokiem uroczyſte dać zapewnienie; że liczba Przywileiow, czyli Koncesſyi do fabrykacyi Tabaki przed poſtanowieniem Adminiſtracyi Tabaczney wydanych, od daty ninieyſzey w ciągu lat 5ciu pomnożoną nie będzie.

N. K. Jmć rozkazuie zatym wszyſtkim ſwoim Woienno-Ekonomicznym Kamerom, Dyrekcyom Ceł i Akcyzy, Konsyliarzom Ziemiańſkim i Poborowym, Magiſtratom, oraz Władzom Sądowniczym i innym wszelkim Urzędom, aby nie tylko ſami w zachodzących przypadkach ściśle przeſtrzegali przepisow ninieyszego Urządzenia, lecz nadto one wſzędzie do powszechney podali wiadomości. Dan w *Berlinie* dnia 1. Stycznia 1798. Roku.

Na wyraźny Nayiaśnieyſzego Króla Jegomości Nayłaſkawſzy Rozkaz.

de Blumenthal.— de Schulenburg.— de Heinitz.— de Werder.— de Arnin.— de Struensée.— de Straëttr.

Gdy ſtosownie do Obwieszczenia pod datą w *Berlinie* dnia 1. Stycznia roku bieżącego (przez które fabrykacya Tabaki ordynaryiney w Rollach i wolność sprzedaży surowych krajowych liści od dnia 1. Lutego roku bieżącego ieſt przywroconą;) urządzono zoſtało, że Tytuń i Tabaka w Rollach na ſkładach znayduiące ſię, od 1go Lutego roku bieżącego po dwa dobre grosze, nie zaś po dwa i puł dobrych groszy ma być sprzedawaną; i podług tego wszyſtkie ſkłady krajowe potrzebne odebrały inſtrukcye; okoliczność zatym takowa podaie ſię ninieyszym pismem do powszechney wiadomości. — Dan w Warszawie dnia 10. Lutego 1798. R.

Jego Królewſkiey Mości Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna Kamera.

v. Goldbeck Helving.

Wypis z Liſtu z Wiednia d. 7. Lutego.

Cesarz Jmć mianował Kardynała Franciszka *d'Herzan* na Arcy-Biſkupſtwo *Paduańſkie*, na które przyſłane być maią bulle z kancellaryi *Rzymſkiey*. Z tego powodu umnieyszyły ſię wydatki ſkarbu Cesarſkiego przez znieſienie znaczney pensyi, którą ten Kardynał odbierał w nadgrodę tego, co utracił w *Medyolanie*.

Przybył tu w tych dniach do naszego Miniſteryum Officer wyſłany kuryerem z *Munich* z donieſieniem o naſtąpionym zdarzeniu dnia 25. Stycznia przed *Manheimem*. Lecz nie zdaie ſię, ażeby Rząd nasz dzielił wrażenie, iakie ta okoliczność uczyniła na Elektorze.

Margrabia *de Gallo* nie powróci *iuż* na urząd Ambaſſadora do *Wiednia*, ani też obeymie urzędu Vice-Króla *Sycylii*, lecz zoſtanie przy ſtyrze intereſſow zagranicznych w *Neapolu*. Utrzymuie ſię dotąd mniemanie, iż obydwa te Dwory zgodziły ſię, ażeby dla oszczędności, przesyłać sobie odtąd Miniſtrow drugiey lub trzeciey rangi.

Dwór *Neapolitańſki* zdaie ſię być w ſtałym przedſiewzięciu nie mięszania ſię do intereſſow *Rzymſkich* ſiłą zbroyną, i że te okoliczności ugodzone zoſtaną za iego pośrzednictwem do Dyrektoryatu *Francuzkiego*.

Zdaie ſię rzeczą nie wątpliwą, iż Miniſterium nasze wchodzi teraz we wszyſtkie okoliczności, któreby mogły naruszyć pokoy Państw lądowych *Europeyſkich*.

Donoszą z *Rzymu* pod d. 13. *Stycznia*, iż Oyciec S. powrociwszy do zdrowia, kazał podziękować zgromadzeniu Kardynałow i calemu ciału Dyplomatycznemu za troſkliwość, którą okazali w iego chorobie. — *Rzym* zupełney teraz używa spokoyności. Sprawcy oſtatnich zamięszań zoſtali aresztowani lub ſię schronili.—P. *de Pignatelli* Miniſter *Neapolitańſki* w *Rzymie*, wyiechał oſtatniego Czwartku do *Neapolu*, odebrawszy dniem wprzod kuryera od swego Dworu.

Generał Hrabia *Latour* kommenderuiący w nieprzytomności Xcia Karola armią *Auſtryacką*, przybył dnia 25. Stycznia do *Pragi*. Generał Hrabia *de Colloredo-Mels*, i Hrabia *de Kołłowrat* tamże przyiechali.

Za przybyciem Arcy-Xięcia *Karola* do *Pragi*, Marszałek *de Bender* złożył generalną kommendę *Czech*.

— Cesarz Jmć uczynił Generała Barona *de Vins* generalnym Inspektorem woyſk pogranicznych zaczą-

wszy od *Dalmacyi*, aż do *Bukowiny*. To iego przeznaczenie zdaie się zmierzać nie tylko do przywrócenia dobrego w tamtych stronach w systemacie woyskowym porządku, ale też do zachowywania bacznéy uwagi na obroty woienne, które *Porta Ottomańska* przedsiewzięła przeciwko Baszy *Widdynu*. Ponieważ liczba woysk z obydwóch stron codziennie się pomnaża; Rząd nasz uznał potrzebę, ażeby powierzyć straż swoich granic dozorowi doświadczonego wodza, który tam przez wiele lat kommenderował. Z resztą mamy pewną wiadomość, iż *Pasaman-Oglu* nie iest Renegatem, iak wiele pism donosiło, lecz przeciwnie wiadomo iest, iż się urodził i wyznaie Religią *Machometańską*.

ze Lwowa dnia 27. Stycznia.

Za rozkazem nayważszym rządu moneta srebrna dawniey polska ma mieć ieszcze kurs w zachodniey *Gallicyi* przez dwa lata, począwszy od 1. Stycznia roku teraźnieyszego.

z Semlina dnia 23. Stycznia.

(z Gazety Berlińskiey.)

Bassaman-Oglu nowe odniosł zwycięztwa; prócz opanowania *Wołoszczyzny*, zdobył *Giorgewo*, wygrał bitwę pod *Russuk*. Wszystkie wąwozy i stanowiska zacząwszy od *Nissa*, aż do *Sofii*, i od *Orsowa* aż do *Warny*, są przez iego woyska zaięte. Basza *Romelij* zupełnie iest opasanym.— *Basman-Oglu* oświadczył się, iż iego zamiar iest uwolnić Poddanych Porty od okropnych zdzierstw pod któremi ięczą, i że tę woynę rozpoczął dla dobra samego W. Sultana. Jeden z Kommendantow tego buntownika opanował miasto i Fortecę *Bukareszt*. *Basman-Oglu* wzmocniwszy swoie stotysięczne woysko dobrowolnym przyłączeniem się, 70. tysięcy odważnych i bitnych *Arnautow* zdaie się mieć zamiar iść prosto do *Konstantynopola*.

z Londynu dnia 30. Stycznia.

Admirał *Thompson* wypłynął z znaczną flottą dla uważania obrotow nieprzyiacielskich. Stany wyspy *Jersey* przyobiecały 1000. funtow sterl: temu, kto naypierwszy doniesie o zbliżeniu się flotty nieprzyiacielskiey.—Do wyspy *Guernsey* wysyłaią ieszcze dwa regimenta.

Lord *St Vincent* znayduie się dotąd na rzece *Tagu* z okrętem *Miasto Paryż*, a woyska nasze zaymuią celnieyszą portu *Lizbońskiego* twierdzę. Staraią się tam przez gęsto rozrzucane pisma rozdrażniać lud *Portugalski* przeciwko *Anglikom*. Te pisma sprawuią mocne w pospólstwie wrażenie; Szlachta zaś i Kupcy są nam zawsze przychylni.

Wydana na publiczność Proklamacya Królewska, pozwala wszystkim *Anglikom*, oraz poddanym przyiacielskich Mocarstw sprawować handel przywozowy i wywozowy z przylądkiem *Dobrey Nadziei*, oprócz części wschodniey tey osady, z przyczyny, iż kompania *Indyiska* używa z tą częścią szczegulnego przywileiu.

Ta kompania zgromadzona iest dnia dzisieyszego dla naradzania się względem nominacyi Lorda *North* na urząd Gubernatora Królewskiego w *Ceylanie*, i chce utrzymywać swoie prawo zapewniaiące iey pływ do nominacyi wszystkich urzędnikow i gubernatorow Królewskich za przylądkiem *Dobrey Nadziei*.

Xiąże *de Portland* wysłał do władz cywilnych we wszystkich Hrabstwach rozkaz, ażeby we wszystkich Dystryktach sporządzono liste ludzi w wieku od lat 15. do 60. oraz koni i wozow dla powzięcia dokładney znaiomości stanu obrony kraiowey w przypadku naiazdu nieprzyiacielskiego.

Mungo Parke, którego towarzystwo *Afrykańskie* wysłało do *Afryki* dla nowych wynalazkow, szczęśliwie do *Londynu* powrócił. Przeszedł on głębiey w kraie *Afrykańskie*, niżeli który z *Europeyczykow*, i potwierdził doniesienie niektórych sławnych podróżnych, iż na brzegu rzeki *Tumbuctoe* znayduie się miasto nazwane *Houssach*, którego ludność we dwoynasób większa iest od *Londynu*.

Rada *Irlandzka* wydała Proklamacyą, przez którą całe Hrabstwo *Queens* w stanie insurrekcyi iest ogłoszone, i że ta siłą woyskową będzie przytłumiona.— Admirał *Starrey* znaydował się dnia 22. Grudnia z eskadrą swoią w *Barbados*, dla przedsięwzięcia taiemney iedney wyprawy.

Oba synowie xiążęcia *d'Orleans*, czyli *Egalité* w miesiącu Grudniu udali się z *Filadelfii* do *Havannah*. — W *Portsmouth* złapano dwóch szpiegow Francuzkich *Spick* i *Hutter* rodem *Szwaycarow*, z których zaraz indagacye robić rozpoczęto. — Z *Irlandyi* donoszą, że tam w papierach iednego Kupca znaleziono patent iemu przez Dyrektoryat Francuzki podpisany, na rangę Podpułkownika w woysku *irlandzkim*, kupiec iednak zniknął. — Generał *Abercrombie* udał się w południowe strony *Irlandyi*, dla obeyrzenia wszelkich przygotowań do obrony które poczyniono dla odparcia nieprzyiaciela w przypadku wylądowania. W wielu mieyscach zganił srogie postępowania, iakich dotąd przeciw związkowym używano. — Na d. 21. Stycznia P. *Odonell* wniósł w izbie niższey Parlamentu *Irlandzkiego*, aby otworzyć xięgę wolnych składek na koszta woyny tak sprawiedliwey i konieczney. Lecz wniosek ten nie został przyiętym. Minister skarbowy dla pocieszenia P. *Odonell* zapewnił go, iż sam popierać będzie ten wniosek w wydziale skarbowym parlamentu, do którego rzecz ta właściwie należy, wątpi iednak zawsze o skutku tego przedsiewzięcia. — Hrabia *Moira*, który przed kilku dniami długą miał z Królem rozmowę, ma wkrótce do *Irlandyi* poiechać, i tam w izbie wyższey zasiadać będzie. W woysku bardzo iest oczernionym dla tego, iż niedawno w parlamencie *angielskim* prawdę otwarcie mówił przeciw woyskowym w *Irlandyi*. — P. *Erskine* który pieniądze swoie w fundusze *amerykańskie* włożył, tak ie teraz za niepewne w *Anglii* poczytuie, że też pieniądze swoie ze stratą 35. procentu znowu z tych funduszow wyciągnął. — Z listów *amerykańskich* mamy wiadomość, iż Dyrektoryat wydał rozkaz, aby odtąd żadnych okrętow *amerykańskich*, które do *Anglii* lub z *Anglii* płyną, nie zabierano. Dla dopilnowania tego układu, wysłany iest *Commodore Barney*, iako naywyższy sędzia admiralicyi do portu zwanego *Cap François* w stronie północney wyspy St *Domingo* będącego. Stosownie do tego układu, iuż wiele okrętow *amerykańskich* zostało uwolnionych. — Blisko *Halifax* w nowey *Szkocyi* fregata *Tribune* od 44. armat zatonęła, z 400. ludzi ieden tylko officer i 8. maytkow życie uratowało. — W gazecie *Newyork* był umieszczony ieden artykuł osobliwszy, który tu kładziemy.—Do przedania — Młoda Murzynka 26. lat maiąca. Można ią zamienić za wszelkie towary naynowszego gustu, albo za karetę naymodnieyszego kształtu.

z Paryża dnia 28. Stycznia.

Generał *Buonaparte*, który w krótkim czasie ma do *Rastadt* wyiechać, odebrał wyraźną Instrukcyą od Dyrektoryatu, aby tam w przeciągu miesiąca pokoy ukończył, albo na nowo Rzeszy *Niemieckiey* woynę wypowiedział. Wspomniony Generał chce zakupić dla żony swoiey dobra zwane *Dravel* o sześć mil od *Paryża* leżące, które 15,000. liwrow dochodu rocznego czynią i maią w sobie wielki zwierzyniec z pięknym pałacem. — Interess względem mianowania Barona *de Stael* Posłem *Szwedzkim* przy Dyrektoryacie, ieszcze nie iest ukończonym; Gabinet *Sztokolmski*, położył warunek, aby Dyrektoryat uznał także Hrabiego *de Fersen* w *Rastadt*, i życzy sobie, aby Obywatel *Noel*, iako Poseł *Francuzki* był do *Sztokolmu* posłanym.

Osoby na czele Rządu *Berneńskiego* zostaiące, zapytały się Generała *Pouget*, z iakiego on powodu stanął w *Carrouge* z kolumną od 15,000. ludzi. Generał ten dał stosowną odpowiedź, że się wcale do polityki nie miesza, i nic więcey na świecie nie zna, iak stosownie do rozkazow Dyrektoryatu mówić do woyska: w *prawą*, *w lewą*, *na przód*, *marsz!* Gdy iednak Deputowani *Berneńscy* żądali wyraźney odpowiedzi na piśmie, Generał dał następuiącą: „Odebrałem depesze WPanow przez Pana Maiora *de Rovereaz*, i Pana „Kapitana *Rigaad*, adressowane do Generała *Masseny*, a w niebytności iego, do kommenderuiącego Generała w Departamencie *Montblanc*. — „Woiownicy *Francuzcy* bynaymniey nie mogą, „ani powinni mieszać się do polityki, iedyna ich „czynność iest, wykonywanie rozkazow, które „im władza naywyższa przesyła, i w tym maią „się za szczęśliwych, że te rozkazy pochodzą od „Rządu, którego mądrość i sprawiedliwość uczyni na wieczne czasy znakomitą epokę w dzieiach wolnych Narodow."

Dyrektoryat wydał osobliwszy rozkaz względem nakazanego przez Rząd *Berneński* aresztu na osobę Obywatela *Junod*, który w skutkach swoich bardzo się ważnym okazać może. Nakazał bowiem Dyrektoryat dochodzić, czy ten Obywatel w samey istocie iest rodem z kraiu *de Vaud*, i czy przez wspomniony areszt Rząd *Berneński* i *Freyburski* nie przestąpiły dawnieyszey uchwały Dyrektoryatu, przez którą Rząd *Francuzki* wziął pod opiekę swoią wszystkich patryotow kraiu *de Vaud* i ogłosił, że osoby Rząd *Szwaycarski* składaiące, będą w odpowiedzi osobistey, za wszelkie zgwałcenie osob lub maiątkow kraiu tego. W przypadku, ieżli dowiedziono będzie, że Obywatel *Junod* iest rodem z *Vaud*, Obywatel *Maingaud*, Minister *Francuzki* w *Bazylei*, ma natychmiast domagać się iego uwolnienia, a w przypadku odmówienia tego, ma zaraz donieść Generałom *Francuzkim* na granicy stoiącym, którzy rozkaz maią ścigania i aresztowania Deputowanych *Berneńskich* i *Freyburskich* wszędzie, gdzie ich tylko znaleść będą mogli.

Dyrektoryat wysłał Obywatelow *Monge*, *Daunou* i *Florent* z szczegulnym zleceniem do *Rzymu*. — Spokoyny charakter tych mężow i zasługi ich w naukach okazane, każą się nam spodziewać, iż wysłanie ich ma za cel zabespieczenie pozostałych w *Rzymie* drogich zabytkow w kunsztach i naukach przeciw zapalonemu woyska zemsty uniesionego i do *Rzymu* wkroczyć maiącego.

Instytut Narodowy, na mieysce Obywatela *Sicard*, nauczyciela niemych i głuchych, który od kary deportacyi przez Dyrektoryat uwolnionym nie został, mianował teraz Obywatela *Caliava*. Dwór *Madrycki* na mieysce Grafa *Cabarrus* przeznaczył iuż inną osobę na Ambassadę do *Paryża*. Słychać, że Xiąże Pokoiu, chce urząd swoy złożyć.

Redaktor zawiera w sobie mocne zarzuty przeciw Administracyi woytow *Szwaycarskich*. Ciemiężyli, mowi, Lud do tego stopnia, iż w przeciągu pięcioletniey Administracyi zebrali do kufrow swoich przynaymniey do 600,000. talarow. — Przez nową rewolucyą zaszłą w *Hollandyi*, Gabinet *Londyński*, mówi Redaktor, utracił i w tym kraiu wszelkie swoie nadzieie, a tym samym nowy cios odebrał. — Armatorowie w *Bordeaux* i inszych portach, ofiarowali Rządowi 98. wielkich okrętow powiększey części bezpłatnie, na wylądowanie do *Anglii*.— Kaper *le Cigne* przyprowadził do *Calais* okręt *Duński* towarami *Angielskiemi* naładowany. Małżonka zmarłego w samym kwiecie młodości Ambassadora *Francuzkiego* w *Konstantynopolu*, właśnie tam na miesiąc przed tym smutnym zdarzeniem przybyła.

Minister *Hiszpański* Kawaler *Azara*, ieszcze z *Rzymu* nie wyiechał, lecz tylko kuryera do Dworu swego wysłał. Zdaie się iuż być rzeczą ułożoną, mowią tuteysze pisma, że z kraiow Papiezkich będzie uformowana nowa Rzplta *Rzymska*

niepodległa, i od *Cisalpińſkiey* zupełnie oddzielna.

Dziennik pod tytułem: *Publiciſte*, zawiera w ſobie naſtępuiącą wiadomość. Iż gdy Dyrektoryat dowiedział ſię, o insurrekcyach, które świeżo po różnych mieyscach na prawym brzegu *Renu* okazały ſię, a które wpływowi *Angielſkim* przypisać należy dla zerwania wszelkiemi ſposobami Kongreſſu w *Raſtad*, przeto wydał rozkaz do przytłumienia tam wszelkich wybuchniętych rozruchow, i ukarania ich dowodzcòw i wspólnikow, czy to ſamychże *Francuzow* czy *Niemcow*.

Słychać, że Obywatel *Verninac*, bywszy Poseł Rzpltey w *Konſtantynopolu*, znowu w tymże charakterze ma tam poiechać.

Temi dniami wynaleziono tu towarzyſtwo fałszerzow monety, którzy dla pokrycia ſortelu ſwoiego, zatrudniali ſię na oko liwerunkiem guzikow do mundurow armii *Angielſkiey*. Między niemi znaydował ſię bywszy Margrabia *de Monteclat*. — Biſkupi duchowieńſtwa Katolickiego w *Paryżu*, wydali Liſt Paſterſki zachęcaiący do robienia ſkładki na koszta wylądowania do *Anglii*.

Dziennik pod tytułem: *Klucz Gabinetow* donoſi, iż *Barthelemi* pisał liſt do Dyrektoryatu, w którym usprawiedliwiaiąc ſię, proſi go o pozwolenie iechania do *Hiszpanii* i tamże mieszkania.

Od armii *Reńſkiey* przybył tu Generał *Cherin* Szef ſztabu generalnego. — Znayduie ſię tu także Generał *Kellerman*, który iuż nie ieſt w ſłużbie woyſkowey. — W nowey ſali Rady 500. między rozmaitemi posągami znayduią ſię posągi *Katona*, *Cycerona*, *Solona*, *Demoſtenesa i Likurga*.

Trzeci ſuplement do Liſty Emigrantow ma wyiść wkrótce z druku, w którym ieszcze do 20. tyſięcy Emigrantow ieſt umieszczonych. — Pisma tuteysze mocno także powſtaią przeciw *Genewie*, nazywaiąc ią mały *Coblenz*. — Armia *Moguncka* ofiarowała żołd iednego dnia na koszta wylądowania do *Anglii*. potrzebne.

Miniſter ſprawiedliwości wydał na publiczność kopią Rapportu przyſłanego ſobie od Obywatela *Etienne*, zaſtępcę Kommiſſarza *Francuzkiego* w okręgu *Akwizgranu*, pod 14. Nivos (3. Stycznia) w którym donoſi, iż kazał otworzyć więzienie klasztoru Kapucyńſkiego, z kąd ſłyszano okropne ięczenie iednego nieszczęśliwego zakonnika, od 2ch lat tam więzionego, przy którym znaleziono tylko ſnopek ſłomy i krucifix.

Zapewniaią, iż kuryer przybyły tu z *Genewy* przywiozł wiadomość, iż Pan *Rodt* Rządca miaſta *Nionu* (w kantonie *Berneńſkim*) oraz część Regimentu *Watteville* przez Gwardyą Narodową aresztowani zoſtali.

Pichegru, *Barthelemi*, *Lafont Ladebat*, i inni 13. deportowani, przybyli do *Cayenny* dnia 21. Brumaire (11. Liſtopada) Będący tam Agent Rzeczypospolitey opatrzył ich potrzeby, a dnia 6. Frimaire (26. Grudnia) wyprawił ich na brzegi rzeki *Comanama* między *Sinamari* i *Yracoubo*, mieysca nayzdrowszego w tey osadzie i nayobfitszego w potrzeby do życia. Przybyli tam nazaiutrz; umieszczeni tym czasem w domach żołnierſkich w *Sinamari*; Odbieraią po iedney racyi żywności; Kommiſſarz doſtarcza im odzieży i innych potrzeb. Agent wyznaczył im na przechadzkę rozległość mieysca na 20. mil, i udzielił im tym czasem po morgu pola; pozwolono im przytym będzie kupować grunta do uprawy. Racya ich żywności ieſt marynarſka, zawieraiąca w ſobie wino, mięso, drzewo, etc. — Dzicy ludzie w tey okolicy mieszkaiący z wielką ludzkością ich przyięli i ofiarowali ſię wygodnieysze dla nich wyſtawić chaty. *Barthelemi* prócz ſwoich ſłużących ma ieszcze 3. Mulatow, którzy do niego bardzo są przychylni. Jeden także dziki przywiązał ſię mocno do ex-Reprezentanta *Larue*, który iako też i inni deportowani zapraszaią w liſtach małżonki ſwoie, aby zabrawszy dzieci przybywały do nich i przywiozły z ſobą rolnicze narzędzia, tudzież rozmaite inſtrumenta i ſraszki, które ſię bardzo dzikim ludziom podobaią.

Rzplta *Cisalpińſka*, nie chce z Królem *Sardyńſkim* dokończyć traktatu, do pòki nie zawrze zupełnego przymierza z *Francyą*.

Obywatel *Ochs* Deputowany *Bazyleyſki* w Paryżu pisał do ſwoich ziomkow liſt godny uwagi. — Donoſi w nim, iż iuż po oſtatni raz daie im tytuł *Wspaniałych i Łaſkawych Panow* — Uważam Rewolucyą *Szwaycarſką* iak dokonaną. Rozmaite kantony, ich poddani, i ci lub owi ſprzymierzeńcy ſpodziewam ſię, iż wkrótce iednę demokratyczną i reprezentuiącą Rzpltą formować będą. — Chwałą ieſt dla mego kantonu bydź pierwszym w daniu *Szwaycarom* przykładu, równie i chlubą, iż rozpoczął Rewolucyą powszechną bez niezgod i zamieszania. — Po tym wſtępie podaie im cztery punkta do rychłego załatwienia, i kończy temi ſłowy: Im bardziey mnie Aryſtokracya nie nawidzi, tym ſię więcey ſzacuię.

Dowiaduiemy ſię o pewnym Seymie czyli *Liceum* z naypięknieyszych kobiet złożonym. Znacznieyszee z nich zaſiadaią w *Wydzale Centralnym Reformow*, Pani L... w pełnym ſtarożytney i współczesney erudycyi Rapporcie, domagała ſię znieſienia ſzpilek, iako w pewnych okolicznościach niebespiecznych, w innych zbytecznych, i prawie niepotrzebnych w tym oświeconym wieku narzędzi, proponowała także ſkaſſowanie krawatow; pewnych toczkow, kończaſtych trzewikow, i lornetkow. — Wniosek ten kazano wydrukować, i do dalszego roztrząśnienia zoſtawić. — Mowa iey ma być rozdana nayświeższym Gaszkom *Paryzkim*, którzy maią w tey mierze przeſłać ſwoie zdanie do wydziału Centralnego.

Tuteysze Gazety urzędowe zawieraią w ſobie naſtępuiące nowe Liſty dyplomatyczne ściągaiące ſię do oſtatnich zdarzeń w *Rzymie* zaszłych.

Nro: 1. *Wypis z Liſtu Kardynała* Doria *Sekretarza ſtanu Dworu Rzymſkiego.— z Pałacu Watykanu dnia* 28. *Grudnia* 1787.

Obywatel Poseł Rzeczypospolitey *Francuzkiey* dozwoli Kardynałowi, który do niego pisze, okazanie wſtrętu i zadziwienia ſwoiego, iż ſię w tak nadzwyczaynym znayduie położeniu. Sam tylko Obywatel Poseł może ie odmienić. Niżey podpisany ieszcze ma promień nadziei kiedy wſpomni na wspaniałomyślność Narodu. Dwunaſtoletnie bawienie iego we *Francyi*, dało mu go poznać i nauczyło iak go ma ſzacować.

Nro: 2. Rząd *Francuzki* muſi nakoniec wiedzieć, czyli taiemni intryganci rządzący dworem *Rzymſkim*, chcą zawsze w cieniu pokoiu, knować nieuſtanne przeciw Rzepltey zamachy. Klęſki woyny, którą ciż ludzie przeciw *Francyi* prowadzić chcieli, a którey cały ciężar na biedny lud ſię zwalił, bynaymniey ich nie zmiękczyły.

Umieli oni tych klęſk uniknąć, i wyłamać ſię z pod powszechney nędzy. Niżey podpisany uważał zaraz za przybyciem ſwoim tę moralną fizyognomią kraiu, wszakżeſ wolny od wszelkiego przeſądu, nie chciał żadnego zdania ſwoiego w tey mierze otworzyć, ale zoſtawał ſpokoynym widzem wszyſtkiego, muſiał iednak powſtać, kiedy ſpoſtrzegł na koniec, iak ſzlachetney dobroci *Francuzow* na złe używano, iak przyiacioł ich, w brew związkow politycznych, w brew praw i rozumu ścigano i więziono, iak burzliwe pisma po *Rzymie* rozrzucano, mianowicie iedno pod tytułem *Sprawiedliwość i Prawda na ſtronę Religii Katolickiey*, lud *Rzymſki do innych ludow* etc. kiedy ſpoſtrzegł, że mordercy *Baſevilla*, a osobliwie ten, który puginał w ſercu iego utopił, nie tylko wolno po mieście chodzi, ale ieszcze rangę w woyſku Papieſkim posiada. Niżey podpisany będzie umiał ſądzić z posobu w iakim ta nota przyiętą zoſtanie, o dobroczynnym charakterze iego Swiętobliwości i dobroci ſerca Kardynała *Doria*, na ów czas iaſno ſię okaże, że iuż czas minął dla źle myślących ludzi, i że Rząd *Rzymſki* karząc tych, którzy nieszczęście kraiu ſprawili, życzy ſobie ſtale utrzymywać dobrą harmonią z Rzecząpospolitą *Francuzką*, którey tak otwarte i ſzlachetne poſtępowanie bez niewdzięczności nie może nieuznawać. Generał *Buonaparte*.

Nro. 3. *Bilet Poſła Rzepltey Francuzkiey do Kardynała Doria.*

Zaboycy *Baſſevilla*, którzy ſię ieszcze w *Rzymie* znayduią, mianowicie hersztowie, ſą Abbé *Beltrai*, i *Stallini*, dawniey kapral, a teraz ſierżant, który go przebił bagnetem, mieszka na ulicy *Bambino* Nr. 20. perukarz, który go puginałem zamordował, na teyże ſamey mieszka ulicy.

Nro: 4. *Wypis z liſtu miniſtra Szwedzkiego do Ob. Buonaparte.*

Naywyższym przeięty żalem z nieszczęśliwego przypadku, który życie Generała *Duphot* kosztował winszuię ci obywatelu ſzczęścia, iż uniknąłes tak widocznego niebespieczeńſtwa, którym byłeś zagrożony. Na pierwszą wiadomość iakobyś miał być rannym, ſtarałem ſię przedrzeć do twego Pałacu, ale zagrożony od żołnierzy broń ku mnie wymierzaiących, cofnąć ſię muſiałem. Dałem więc znać o tym wszyſtkim kawalerowi *Azara*, który nic o tym ieſzcze nie wiedział, aby on całego wpływu swego użył, na wſtrzymanie dalszego nieszczęścia. Wszyſcy rozsądni ludzie unieſieni ſą ſprawiedliwym gniewem przeciw rządowi, który z prawem narodow zdaie ſię robić igraszkę. Okropne to zdarzenie ieſt powtorzeniem dawniey zaszłego z *Baſſevillem*. Łączę ſłabe uſiłowania moie do tych, które kawaler *Azara* etc. (*Reſzta potym.*)

Rozrzucone wieści na G. *Augereau*, pokazuią ſię bydź nayfałszywszą potwarzą przez naſtępuiący wyrok Dyrektoryatu pod d. 10. *Pluviose* (29. Stycz:) wydany. Dyrektoryat Wyk: ſtanowi, co naſtępuie: Art: I. Generał *Augereau* ieſt mianowany kommendantem 10. dywizyi. — II. Ma ſię udać niezwłocznie do *Perpignan* dla obięcia kommendy nad tą dywizyą. — III. W tym celu odbierze szczegulną inſtrukcyą. Ninieyszy wyrok drukowanym nie będzie. Miniſter woienny ieſt umocowany do wykonania tego wyroku. — Podpisano — *Barras* prezyduiący. — *Lagarde* ſekretarz.

Inſtrukcya wyżey wspomniona (mówi dziennik urzędowy) ściąga ſię do ważnego zlecenia, które ieſt dane G. *Augereau*. Można o nim sądzić z naſtępuiących wyrazow kończących też inſtrukcyą: „Dyrektoryat Wyk: polega z zupełnym zaufaniem na „ſkutecznym dopełnieniu przez G. *Augereau* tego „nowego i ważnego zlecenia. Kto ſłużył Rzpltey z taką chwałą i powodzeniem, ten nie może tylko co„dzień nowe nabierać prawo do wdzięczności na„rodowey.”

Zapewniaią, iż wyſłanie do *Rzymu* Obywatelow *Monge i Daunou* ma na celu nie tak umieiętności i sztuki, iak raczey kierować organizacyą Rzeplitey *Rzymſkiey*, która ma być uiepodległą i oddzielną od *Cisalpinow*.

Na Seſſyi Rady 500. Obywatel *Prudhomme* złożył dwa Exemplarze Dzieła o uſkutecznionych wylądowaniach do *Anglij*, zacząwszy od *Juliuſza Cezara*, aż do naszych czasow.

Obywatel *Talot* imieniem Kommiſſyi inſpektorow z powodu przenieſienia Ciała Prawodawczego do obszernieyszego gmachu, przekłada potrzebę utworzenia czterech nowych kompanii, każdey po ſto ludzi. Ten dodatek pomnoży ſtraż Rady 1600. ludzi, dla których należy wyznaczyć drugiego kommendanta. Dotąd do tey ſtraży brane było woyſko z 17. Dywizyi. Lecz ſprawiedliwość i wdzięczność wymagaią, ażeby do tey poſługi używać koleyno dragonii, huzarow, ſtrzelcow i kanonierow, — Odłożono.

Początek naſtępuiącey Seſſyi poświęcony był czytaniu ofiar Patryotycznych tak na wylądowanie do *Anglii*, iakoteż na wspomożenie ieńcow tam znayduiących ſię.

Na Seſſyi dnia 27. t. m. Obywatel *Savary* imieniem osobney Kommiſſyi zdaie Rapport względem dwoch naſtępuiących kweſtyi: 1.) Elektorowie mianowani w mieſiącu Vendemiaire roku 4. czy mogą być obranemi w mieſiącu Germinal roku 6.? 2.) Członki Konwencyi przez los oddalone, i ci co wyiść maią, czyli mogą być obranemi na przyſzłych elekcyach?

Co do pierwszey kweſtyi, członki zgromadzeń elektoralnych podług konſtytucyi nie mogą być na nowo obranemi aż we dwa lata.

Co do drugiey, mowca dowodzi, iż bywsze członki Konwencyi wyszli lub wychodzący mogą być na nowo obrani, podług artykułu 54. który wyraźnie zawiera, iż członki wychodzące z ciała prawodawczego mogą być na nowo na trzy lata obrani. Procz tego prawo 13. fructidor pozwala na nowo obrać tych, którzy losem wychodzić będą.

Ob: *Riou* ponawia ſwoy proiekt nazwany *taxa ludzkości*, na poratowanie ieńcow w *Anglij*. Przyięty ieſt w tych ſłowach: Art: I. Procz zwyczaynych podatkow, i na ten raz tylko poſtanowiona ieſt taxa ludzkości, którey zbior będzie użyty na ſamo tylko wspomożenie ieńcow *Francuzkich w Anglij*. Art. II. Taxa ta ſtosować ſię tylko będzie do obywatelow obiętych taryffą kontrybucyi włożoney na rzeczy należące do zbytku. — Art. III. Ta taxa będzie ſię równać połowie wyżey wyrażoney kontrybucyi.

Tomasz Payne złożył na ſeſſyi dar patryotyczny na wyprawę przeciw *Anglii* w ſummie ſtu liwrow. Szczupłość iego maiątku wspanialszym mu być niepozwala. — Zapisano w kſięgi.

Ob: *Garnier (de Saintes)* z porządku dziennego rzekł: Nie dla oſkarżenia głos moy w Radzie zabieram, lecz czytam iey piſma dowodzące o zamiarach obłąkania opinii publiczney. i wmowienia przez nayokropnieyszą potwarz, iż między Radami i Dyrektoryatem panuią niezgody, i że ſtaraią ſię teraźnieyszy rzeczy porządek obalić.

Pierwsze piſmo ieſt Deklaracya Reprezentanta ludu *Dujardin*, zawarta w liście piſanym z *Chalons* do Dyrektoryatu, umieszczona w Redaktorze, i zaświadczona przez ſzefa kancellaryi Policyi; Wyrażono tam ieſt, iż Reprezentant Ludu *Dujardin* z Rady 500. przybywszy do *Chalons* miaſta swego urodzenia, opowiadał tam, iż naymożnieysza teraz fakcya Rzpltey była ta, która miała zamiar zmnieyszyć Reprezentantow narodowych do ſtu członkow, ażeby formowały szczególną Radę pod imieniem Senatu *Francuzkiego*, ktòremuby przewodniczył ieden tylko naczelnik. Dodał, iż między samemi członkami Dyrektoryatu naywiększe panuie zamieszanie. i że to zamieszanie do tego dochodzi kresu, iż żaden z członkow z drugim ſię zgodzić nie może. Tak ſię tłumaczył *Dujardin* w obecności dwòch ſędziow Trybunału Cywilnego.

Garnier tak daley mówi: Szukaią wszyſtkich sposobow na ziednanie tym powieściom wiary. Liſty w których ie umieszczono, piſane są do naszych kollegow *Dubois-Dubais*, *Dumont* (z Dep: *Calvados*) *Bailleul*. Celem tych liſtow ieſt wpoić w umyſły nieufność, i pomiędzy naypierwsze władze wrzucić ziarno niezgody. Lecz te wszyſtkie fortele są nadaremne. Jeden duch i iedna wola ożywia Dyrektoryat i Rady. Te prawdy są oczewiſte, i ieżeli ie na tym mieyscu wyznaię, to nie dla przekonania o nich Radę, lecz dla zaspokoienia Obywatelow w Departamentach, którychby, osobliwie na wſtępie do Elekcyow, mogły te potwarze zaſtraszyć.

Wiele członkow żądało przedłużenia swego urlopu; ja zaś wnoszę, iżby żadnego nie pozwolono, ażeby owszem wszyſtkie dane, były zniszczone, i ażeby każdy nieobecny członek, natychmiaſt ſię do swego mieysca powrócił. Należy ſię zoſtawić nayzupełnieyszą wolność ludowi w iego wyborze.—Wiele głosów popiera to zdanie.

Bailleul: Przychylam ſię do tych propozycyi mego kolegi, i iednę tylko przydaię do nich uwagę. Jeſt rzeczą pewną, iż rozchodzą ſię czerniące wieści, i z zdradziecką są rozſiewane przysadą. Nie można wątpić, iż owocem tego nowego syſtematu ma być zamięszanie w Rzpltey. To syſtema ieſt dziełem tych ludzi, którzy rewolucyą 18. *Fructidora* uczynili nieuchronną.

Mówią oni do przyiacioł wolności: Na co ta rewolucya 18. *Fructidor?* Wmawiaią w was, iż to było dla Rzeplitey, lecz was zwodzą. Taiemnym wichrzycielów zamiarem było przywieść ciało Prawodawcze do niedołężności, i poſtawić na mieyscu Dyrektoryatu, naczelnika lub Dyktatora, pokiby nieprzyszło do uſtanowienia oſtatecznego Rządu. Na poparcie tych wieści, mieszaią do nich imiona pewnych Miniſtrow, a nawet samego *Buonaparte*. Te pozory uwodzą łatwowierną zgraię, naylepsi nawet Obywatele wpadaią na te ſidła. Zdaie mi ſię, iż dosyć ieſt ogłoſić te potwarze na narodowey trybunie, ażeby ich nikczemność okazać wszyſtkim *Francuzom*, i zaspokoić ich względem kształtu rządu, który sobie nadali.

Rada znosi wszyſtkie pozwolone urlopy, i ſtanowi, ażeby wszelkie nieprzytomne członki natychmiaſt do swoich mieysc powróciły.

z Hagi dnia 30. Stycznia.

Poſtanowiony Dyrektoryat obrał ſwoim Prezydentem Ob. *Vréede*. Zdiął pieczęci ze wszyſtkich papierow bywszego wydziału związkow zewnętrznych, które mu były oddane do przeyrzenia. Tenże Dyrektoryat zatrudnia ſię teraz ſposobami wybierania po ośm od ſta ze wszyſtkich dochodow przeznaczonych na naprawę flotty. Zgromadzenie konſtytucyine odbiera codziennie liczne adreſſy z powinszowaniem dokonaney rewolucyi. Sekretarz Zgromadzenia i wielu innych Reprezentantow odebrali ſwoie dymiſſye.

z Carlsruhe dnia 27. Stycznia

Przyczyna rozruchow w Bryzgawii *Badeńſkiey* ieſt ta, iż mieszkańcy tamteysi kontenci z rządu dobrego xiążęcia swego, a ſłysząc o maiących naſtąpić zamianach, nie chcą pod inne przeyść panowanie; Korzyſtaiąc z tego podſtępni, pragną zupełną wprowadzić rewolucyą. Wszakże spokoyność powoli ſię wprowadza, wiele osòb zoſtało aresztowanych, między któremi znaczni są obywatele i kupcy.

z Arau 29. Stycznia.

Odnowienie związku Kantonow odprawiło ſię tu na d. 25. z naywiększą okazałością. Przyſięga związkowa była naſtępuiąca „ My deputowani etc: „ obowięzuiemy ſię imieniem ludu, który nas wy-„ brał, zachować i utrzymać niezmiennie wszyſtkie „ przymierza, które przy założeniu wolności naszey „ były uchwalone, a poźniey między ſtanami i mia-„ ſtami związku Szwaycarſkiego zawarte zoſtały, tu-„ dzież dopomagać ſobie nawzaiem i bronić utrzy-„ mania rządu i konſtytucyi każdego Kantonu etc. Zgromadzony lud na rynku oświadczył z tąd radość ſwoią okrzykami: *Boże zachoway wolność i niepodległość Szwaycarſką.— Niech żyią oycowie oyczyzny.*

z Ehrenbreitſtein dnia 29. Stycznia.

.Wszyscy tu są w trwodze i zamieszaniu. — *Francuzi* czynią przygotowania do bombardowania fortecy, iutro maią wezwać ią do poddania ſię.

z Manheimu dnia 29. Stycznia.

.*Francuzi* z wielką uſilnością pracuią teraz nad zburzeniem ſzańcow nad *Reńſkich*.

z Frankfurtu dnia 30. Stycznia.

.Wiadomość, że kongreſs w *Raſtad* ma ſię na niczym rozeyść ieſt fałszywą, tym bardziey, gdy podobne zdarzenie wznieciłoby na nowo woynę w *Niemczech*, którą osłabione Państwa Rzeszy nie są w ſtanie prowadzenia.

z Raſtadt dnia 30. Stycznia.

Nota Miniſtrow *Francuzkich* (o którey w przeszłym namieniliśmy Numerze) Deputacyi Rzeszy na iey odpowiedź podana, była w naſtępuiącey osnowie:

Niżey podpisani odebrali odpowiedź Deputacyi Rzeszy na propozycyą oznaczenia Renem granic Rzeczypoſpolitey Francuzkiey. Przesyłaiąc tę odpowiedź ſwemu Rządowi, nie mogą pominąć tey uwagi, iż ſię wspiera na zaſadach iſtotnie błędnych, Wiadomo całey Europie, iż Rzesza wypowiedziała woynę Rzpltey w tym czaſie, gdy ta miała ſzczere życzenie i ſilne do utrzymywania pokoiu powody; Nie można tu zatym przywodzić oświadczenia, iż Rzplta nie będzie nigdy przedſiebrać woyny w celu wzmocnienia ſię przez zdobycze; Oświadczenia, które z innych miar niewyłącza w żadnym ſpoſobie ſprawiedliwych nadgrod, nadewſzyſtko w przypadku nieſłuſzney napaści, i które cale nie nadweręża prawa ſtarania ſię o ſwoie beſpieczeńſtwo w ſtałych granicach. Z drugiey ſtrony oczewiſtą ieſt rzeczą, iż Konſtytucya Rzeszy nie będzie dla tego naruſzoną, iż iey territorium umnieyſzonym zoſtanie. Nakoniec przedugodne punkta Traktatu, w którym nawet Rzesza Niemiecka nie ieſt ſtroną, nie mogą być gruntownie przytaczane, oſobliwie gdy ich mieyſce zaſtąpiły inne w Traktacie oſtatecznego i poźniey zawartego pokoiu. Atoli na tych to trzech zasadach wſpiera ſię cała odpowiedź Deputacyi Rzeſzy, lecz gdy te za błędne zoſtaną uznane, odtąd żadnego ſprawić nie mogą ſkutku. Powody zatym, na których ſię gruntowało żądanie Rzpltey Francuzkiey, zoſtaią w całey ſwey zupełności. Wymagana przez Rzpltą nadgroda ieſt ſprawiedliwa; iey beſpieczeńſtwo wymaga granic Renu; dla ſpokoyności Rzeſzy więcey ieſzcze te granice ſą potrzebnemi. Deputacya Rzeſzy przymuſzoną zoſtała wyraźnie przyznać, iż Rzplta nienabywała znacznego wzroſtu wielkości i ſiły przez zdobycie Prowincyi Zareńſkich, uważaiąc ie bądź co do proporcyi, bądź co do ięzyka, obyczaiow, lub co do ſpoſobu myślenia. Z tych niezbitych uwag wynika, iż Rzplta Francuzka nie przez chęć wzroſtu żąda mieć Ren za granice, i że iey żądanie wſpiera ſię na daleko ſilnieyſzych pobudkach, pobudkach obydwom Mocarſtwom wſpolnych, to ieſt zabeſpieczenia ſobie na przyſzłość ſpokoyności przez niezmienne granice. Te ſą okoliczności, które w tym momencie załatwiać należy, a nie ten szereg zapytań, które Deputacya Rzeſzy zdaie ſię chcieć zamienić za prawdziwy zamiar rozprawy. Niżey podpisani iednę tylko przydadzą uwagę, to ieſt: iż rychłe zezwolenie na żądanie Rzpltey i naſtępny rozbior zachodzących trudności, uchylą wſzelki powod do wzaiemnych zażaleń; ten ieſt ſzczegulny ſpoſób przekonania, iż Rzeſza chce rzetelnie, a nie tylko na pozor, wſzyſtkich klęsk woyny zakończenia. — W Raſtadt 9. Pluvioſe (28. Stycz:) roku 6. Rzepltey Francuzkiey. — Miniſtrowie Rzeczypoſpolitey Francuzkiey.

(podpisano) Treilhard; — Bonnier.

Dnia 2. Lutego.—Poseł *Bawarſki* Hrabia *Preyſing* podał notę do Deputacyi Rzeszy, względem zaszłych pod *Manheimem* zdarzeń, ale Miniſtrowie *Francuzcy* odpowiedzieli, iż nic o tym niewiedzą.

Dnia 3. Lutego. — Reingraf *de Salm* kommendant fortecy *Filipsburga*, przesłał Deputacyi Rzeszy rapport względem ſtanu tey fortecy, i żądał ſtosownych na wszelki przypadek inſtrukcyi.

z Bazylei dnia 31. Stycznia.

Gazeta tuteysza donoſi iakoby drzewo wolności w *Arau Lenzbourg* i *Soleure* miało być zaſzczepione. Zapewniaią także, iż regencya *Berneńſka* zezwoliła na zwołanie zgromadzenia narodowego, do ktòrego 50. deputowanych wieśniakow ma być mianowanych. Głoszą także, że *Francuzi* ſą w drodze do *Bern* i mieli iuz ſtanąć w *Moudon*.

z Strazburga dnia 2. Lutego.

Generał dywizyi *Schauenbourg* ieſt mianowany kommendantem korpusu, który ſię zbiera nad granicą *Szwaycarſką*. Korpus ten ſkładać ſię będzie z 20,000. ludzi od armii *Reńſkiey* i 20,000. od armii *Włoſkiey*. Wspomniony generał ma rozkaz odpierania ſiły ſiłą, i bronienia patryotow *Szwaycarſkich*, ktòrzy ſię udali pod opiekę *Francuzką*.

z Bononii dnia 11. Stycznia.

.Woyſka *Francuzkie i Cisalpińſkie* uſtawicznie ſię ściągaią do główney kwatery w *Rimini*. Liczba tych, ktòre iuż przeszły, wynoſi do 30,000. Generał kommender: *Berthier* ſpodziewany ieſt w *Medyolanie*. Miaſta ſtanow Papieſkich przez woyſka *Francuzkie i Cisalpińſkie* zaięte, są naſtępuiące: *Sinigaglia*, *Jesi*, *Fano*, *Foſsombrone*, *Cagli*, *Urbino*, *Gubbio*, *Pergola*, *Montelboldo*, *Sant'Angelo*, *Vado*, *Loreto*, *Recanati*, i *Macerata*, o 28. mil od *Rzymu* odległa. Woyſka *Neapolitańſkie*, rozciągnęły kordon na ſwoich granicach od ſtrony granic Państw Kościelnych. Gazety *Włoſkie* zawieraią w ſobie naſtępuiący liſt Krola *Neapolitańſkiego* do Stolicy S. — Kròl dowiedział ſię z zadziwieniem o zdarzeniach Rzymſkich w dniach 27. i 28. Grudnia, i wziął ie na mocną rozwagę: Wysyła więc natychmiaſt kawalera *Micheroux* do kommendanta woyſk poſiłkowych, do Ambaſſadora *Buonaparte*, gdziekolwiek znaydować ſię będzie, i do Dyrektoryatu *Cisalpińſkiego*, dla dowiedzenia ſię, iaki los gotuią dla kraiow Kościelnych. Wysyła także do *Wiednia* i do Dyrektoryatu *Francuzkiego* dla poznania zamiarow tych dwoch Rządow za złamanie Traktatu w *Campo Formio*. Tym czasem Król Jmć zapewnia Oyca S. o ſwoiey dla niego, dla iego ludu, i dla dziedzictwa S. *Piotra* opiece.

z Medyolanu dnia 23. Stycznia.

Wielka Rada na wniosek Ob: *Bragaldi* zadekretowała: 1.) Iż Rzplta nieuznaie Kardynałow. — 2.) Iż zewnętrzne tey korporacyi znaki są znieſione.—3.) Iż członki tego zgromadzenia znayduiące ſię na territorium Rzpltey, maią lub ſię wyrzec przed Dyrektoryatem przyſięgi wykonaney Papieżowi, i odſtąpić od Kardynalſtwa, lub w 3ch dniach ziemię *Cisalpińſką* opuścić.

Rząd *Neapolitańſki* przez nowe względem Kapituł i Opactw reformy, przyczynił ſwemu ſkarbowi 8. mil: dukatow. (przeszło 3. mil: czerw: złł: Hol:)

OBWIESZCZENIA.

Der im hieſigen Königlichen Fourage Magazin vorräthige Kaaſer, ſoll der hohen Verfügung vom 5. Februar. c. zuſolge verkauſt werden.

Das unterſchriebene Proviant Amt macht ſolches hiedurch öffentlich bekannt und können Kauſluſtige denselben auf der Schulizvorher beſehen: und ſich dieſerwegen bey dem Magazin Aſsiſtenten Kreyſsel in sogenannten Kitzkiſchen Speicher, ſich alſdann aber im Koniglichem Proviant Amt auf der Leſche in Nr. 655. melden, woſelbſt ihnen der Preis bekannt gemacht werden wird. Warschau den 12. Februar 1798.

Stoſownie do Rezolucyi pod dniem 5. Lutego roku bieżącego, ma być ſprzedanym zapas ſośniny z tuteyſzego Królewſkiego Magazynu furażow.

Niżey podpiſany Urząd Prowiantowy obwieſzcza o tym Publiczność, a życzący ſobie tę partyą Drzewa zakupić, mogą go wprzod na ſkładzie na Szulcu obeyzrzeć, względem czego maią ſię zgłoſić do Aſſyſtenta Magazynu Kreyſſela; przy ſzpichlerzu Kickiego mieſzkaiącego, po czym w celu dowiedzenia ſię o cenie tegoż Drzewa udadzą ſię do Urzędu Królewſkiego Prowiantow, ktòry ma ſwoią rezydencyą na Lesznie pod Nro: 655. Dan w War: d. 12. Lut:

Krol: Południowo Pruſki Urząd Prowiantowy.

.W nocy z dnia 13. na 14. tego mieſiąca naſtępuiące ſrebro ukradziono, iako to: — 2. Rądelki okrągłe we śrzodku wyzłacane z pokrywami — 5. Pułmiſkow śrzednich. — 8. Łyżek ſtołowych 15. proby z literami F. C. — 11. Grabek takoweyże proby i z takowemi znakami. — 12. Nożow. — 2. Łyżki krzywe do wazy, — 2. Solniczki owalne ze ſzkła niebieſkiego w ſrebro oprawne. — i 2. Podſtawki do butelek drewniane w ſrebro opawne. — Zatym każdy ſię uprasza, aby w przypadku ſpoſtrzeżenia takowych rzeczy, one przytrzymał i do nas o tym znać dał.

Datt w Warszawie dnia 14. Lutego 1798.

J. K. Mci Pruſkiey Dyrekcya Policyi.

Kilka Folwarkow Dziedzicznych o milę i o pòł czwarty mili od Warszawy, ieſt do puszczenia w trzy-letnią Dzierżawę od przyszłego S. Jana R. 1798. dalsza wiadomość w Kantorze teyże Gazety.

Kantor generalny tey Gazety, ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy Jmć Pana Eberta *pod Numerem 65. na drugim piętrze.*